

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 11/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 12/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 36 § ja 38 §:n 2 momentti, 39 §:n 1 momentti sekä 114 ja 115 §,
sellaisina kuin ne ovat, 36 § laissa 472/2024, 38 §:n 2 momentti laissa 1167/2022, 39 §:n 1 momentti laissa 505/2016 sekä 114 ja 115 § osaksi laeissa 332/2016 ja 1167/2022, sekä
lisätään 38 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1167/2022, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 38 a ja 114 a § seuraavasti:

36 §

Oleskeluluvan epääminen yhteiskunnan edun vuoksi

Oleskelulupaa ei myönnetä, jos ulkomaalaisen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä tai turvallisuutta, kansallista turvallisuutta, kansanterveyttä tai Suomen kansainvälisiä suhteita taikka jos henkilön maahantulo ja kauttakulku tulee Suomea sitovan kansainvälisoikeudellisen velvoitteen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen nojalla annetun neuvoston päätöksen mukaisesti estää. Kansanterveyden vaarantaminen ei kuitenkaan estä jatkoluvan myöntämistä, jos luvan myöntämisen edellytykset ovat muutoin olemassa, taikka oleskeluluvan myöntämistä 114 tai 114 a §:n perusteella. Kansainvälisten suhteiden vaarantaminen ei kuitenkaan estä oleskeluluvan myöntämistä perhesiteen perusteella taikka oleskeluluvan myöntämistä ulkomaalaiselle, jos hä-

Eduskunnan vastaus EV 49/2025 vp

nelle on unionin jäsenvaltiossa myönnetty pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa.

38 §

Edellytys lapsen alaikäisyydestä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään oleskeluluvan myöntämisen edellytyksistä alaikäisen perheenkokoajan perheenjäsenelle, oleskeluluvan myöntäminen turvapaikan saaneen ilman huoltajaa tulleen alaikäisen perheenkokoajan perheenjäsenelle edellyttää, että perheenkokoaja on ollut alaikäinen sinä päivänä, jolloin hän jätti hakemuksen, jolla hänelle annettiin turvapaikka. Oleskeluluvan myöntäminen edellyttää lisäksi, että oleskelulupahakemus perhesiteen perusteella jätetään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun perheenkokoaja sai tiedoksi päätöksen turvapaikan antamisesta. Aikarajasta voidaan yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy. Aikarajan noudattamatta jättäminen ei estä oleskeluluvan myöntämistä, jos se voitaisiin myöntää 1 momentin perusteella.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään oleskeluluvan myöntämisen edellytyksistä lapselle, oleskeluluvan myöntäminen turvapaikan saaneen lapselle edellyttää, että lapsi on ollut alaikäinen sinä päivänä, jolloin perheenkokoaja jätti hakemuksen, jolla hänelle annettiin turvapaikka. Oleskeluluvan myöntäminen edellyttää lisäksi, että oleskelulupahakemus perhesiteen perusteella jätetään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun perheenkokoaja sai tiedoksi päätöksen turvapaikan antamisesta. Aikarajasta voidaan yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy. Aikarajan noudattamatta jättäminen ei estä oleskeluluvan myöntämistä, jos se voitaisiin myöntää 1 momentin perusteella.

38 a §

Edellytys puolisoiden vähimmäisiästä

Oleskeluluvan myöntäminen perhesiteen perusteella puolisolle edellyttää, että kumpikin puolisoista on täyttänyt 21 vuotta, kun oleskelulupa tulee voimaan. Edellytystä vähimmäisiästä ei sovelleta Suomen kansalaiseen myönnettäessä oleskelulupa tämän puolisolle.

39 §

Toimeentuloedellytys oleskelulupaa myönnettäessä

Oleskeluluvan myöntäminen edellyttää, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu, jollei tässä laissa toisin säädetä. Toimeentuloedellytyksestä voidaan yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatii. Toimeentuloedellytystä ei sovelleta myönnettäessä oleskelulupa 6 luvun perusteella, ellei 114 §:n 3 momentista, 114 a §:n 4 momentista tai 115 §:n 2 momentista muuta johdu.

114 §

Oleskeluluvan myöntäminen pakolaisen perheenjäsenelle

Oleskelulupa myönnetään perhesiteen perusteella pakolaisen perheenjäsenelle, jos perheenkokoaja asuu Suomessa tai hänelle on myönnetty oleskelulupa Suomeen muuttoa varten.

Jos hakijan katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä tai turvallisuutta, suoritetaan kokonaisharkinta, jossa otetaan huomioon perheenkokoajan mahdollisuus viettää perhe-elämää hakijan kanssa jossain kolmannessa maassa. Harkinnassa on otettava huomioon perhesiteen merkitys asianosaisille.

Tässä pykälässä tarkoitetun oleskeluluvan myöntäminen edellyttää, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu. Toimeentuloedellytystä ei kuitenkaan sovelleta, jos perheenkokoaja on ilman huoltajaa maassa oleva alaikäinen pakolainen, tai jos:

1) oleskelulupahakemus perhesiteen perusteella on jätetty kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun:

- a) perheenkokoaja on saanut tiedoksi päätöksen hänelle annetusta turvapaikasta;
- b) perheenkokoaja on saanut tiedoksi päätöksen hyväksymisestään Suomeen pakolaiskiintiössä; tai
- c) perheenkokoaja on saanut tiedoksi päätöksen perhesiteen perusteella hänelle myönnetystä pakolaisasemasta;

2) perheenkokoajan perhe on muodostettu ennen:

- a) perheenkokoajan Suomeen tuloa, jos hänelle on annettu turvapaikka;
 - b) perheenkokoajan hyväksymistä Suomeen pakolaiskiintiössä; tai
 - c) perheenkokoajalle perhesiteen perusteella myönnettävän pakolaisaseman antamista; ja
- 3) perheenyhdistäminen ei ole mahdollista sellaisessa kolmannessa maassa, johon perheenkokoajalla tai perheenjäsenellä on erityisiä siteitä.

Jos perhe on muodostettu perheenkokoajan maahantulon jälkeen tai sen jälkeen kun perheenkokoaja on hyväksytty Suomeen pakolaiskiintiössä tai sen jälkeen kun perheenkokoaja on saanut pakolaisaseman perheenjäsenenä, tässä pykälässä tarkoitetun oleskeluluvan myöntäminen perheenjäsenelle edellyttää, että perheenkokoaja on oleskellut Suomessa oleskeluluvalla vähintään kaksi vuotta, kun perheenjäsenen oleskelulupahakemus jätetään. Asumisaikaa koskevasta vaatimuksesta voidaan yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatii.

114 a §

Oleskeluluvan myöntäminen toissijaista suojelua tai tilapäistä suojelua saaneen perheenjäsenelle

Oleskelulupa myönnetään perhesiteen perusteella toissijaista tai tilapäistä suojelua saaneen perheenjäsenelle, jos perheenkokoaja asuu Suomessa tai hänelle on myönnetty oleskelulupa Suomeen muuttoa varten.

Jos hakijan katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä tai turvallisuutta, suoritetaan kokonaisharkinta, jossa otetaan huomioon perheenkokoajan mahdollisuus viettää perhe-elämää hakijan kanssa jossain kolmannessa maassa. Harkinnassa on otettava huomioon perhesiteen merkitys asianosaisille.

Eduskunnan vastaus EV 49/2025 vp

Jos perheenkokoaja on saanut oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella ja luvan myöntämisen peruste on aseellinen selkkaus taikka jos hän on saanut oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella, kokonaisharkintaa suoritettaessa otetaan huomioon se, että ehdotonta estettä perheenkokoajan paluulle kotimaahan ei ole.

Tässä pykälässä tarkoitetun oleskeluluvan myöntäminen edellyttää, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu.

Tässä pykälässä tarkoitetun oleskeluluvan myöntäminen toissijaista suojelua saaneen perheenjäsenelle edellyttää, että perheenkokoaja on oleskellut Suomessa oleskeluluvalla vähintään kaksi vuotta, kun perheenjäsenen oleskelulupahakemus jätetään. Asumisaikaa koskevasta vaatimuksesta voidaan yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatii.

115 §

Oleskeluluvan myöntäminen kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua saaneen muulle omaiselle

Oleskelulupa myönnetään pakolaisen, toissijaisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneen taikka tilapäistä suojelua saaneen ulkomaalaisen muulle omaiselle kuin perheenjäsenelle, jos oleskeluluvan epääminen olisi kohtuutonta sen vuoksi, että asianomaisten on Suomessa tarkoitus jatkaa aikaisemmin viettämäänsä kiinteää perhe-elämää tai että omainen on täysin riippuvainen Suomessa asuvasta perheenkokoajasta. Jos hakijan katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä, turvallisuutta, kansanterveyttä tai Suomen kansainvälisiä suhteita, suoritetaan kokonaisharkinta 114 §:n 2 momentin mukaisesti.

Tässä pykälässä tarkoitetun oleskeluluvan myöntäminen edellyttää, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu.

Tässä pykälässä tarkoitetun oleskeluluvan myöntäminen kansainvälistä suojelua saaneen muulle omaiselle edellyttää, että perheenkokoaja on oleskellut Suomessa oleskeluluvalla vähintään kaksi vuotta, kun muun omaisen oleskelulupahakemus jätetään. Asumisaikaa koskevasta vaatimuksesta voidaan yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatii.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Hakemukseen, joka on jätetty ennen tämän lain voimaantuloa, ja sen jatkolupahakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Eduskunnan vastaus EV 49/2025 vp

Helsingissä 14.5.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri